29/10/2025

Αυτοψίες σε έργα πολιτισμού στο Διδυμότειχο και επίσκεψη σε δομές υφαντικής στο Σουφλί και στο Σοφικό

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, επικεφαλής υπηρεσιακού κλιμακίου, πραγματοποίησε αυτοψίες σε σημαντικά έργα πολιτισμού στο Διδυμότειχο και επισκέφθηκε δομές υφαντικής στο Σουφλί και στο Σοφικό, στο πλαίσιο της στρατηγικής προτεραιότητας του Υπουργείου για την αναβίωση της ελληνικής χειροτεχνίας. Η επίσκεψη εντάσσεται στην ευρύτερη κυβερνητική πολιτική για την ισόρροπη ανάπτυξη της Θράκης και την ανάδειξη του πολιτιστικού της

κεφαλαίου, ως μοχλού βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Υπουργός Πολιτισμού, πραγματοποίησε αυτοψία στο υπό αποκατάσταση Τέμενος Βαγιαζήτ, στο Διδυμότειχο, ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της ισλαμικής αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη. Το έργο, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 13.000.000 ευρώ, χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Πρόκειται για μία σύνθετη και τεχνικά απαιτητική αποκατάσταση, με αυστηρό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης την Άνοιξη του 2026.

Όπως δήλωσε η Λίνα Μενδώνη μετά την αυτοψία: «Για μια φορά ακόμη, είμαστε στο Διδυμότειχο, στο εργοτάξιο του Τεμένους Βαγιαζήτ, με τον Γενικό Γραμματέα Πολιτισμού και όλους τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες για να δούμε την πορεία και εξέλιξη του έργου της αποκατάστασης του Τεμένους, να ελέγξουμε την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και την ποιότητα των εργασιών. Είμαστε μέσα στο χρονοδιάγραμμα· επομένως, όπως είχα πει και πριν από δύο περίπου μήνες ,που ήμασταν πάλι εδώ, το Τέμενος, την Άνοιξη 2026, αυτό καθαυτό, θα έχει ολοκληρωθεί. Η αποκατάσταση του συγκεκριμένου μνημείου δεν είναι ένα έργο συνηθισμένο, από αυτά που δεν κρύβουν απρόβλεπτα. Για την ώρα όλα αντιμετωπίζονται με τη στενή συνεργασία των Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού -τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου- των τεχνικών μας συμβούλων, που είναι το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, και των αναδόχων. Θεωρώ ότι τα πράγματα, για την ώρα, εξελίσσονται πολύ ικανοποιητικά. Τα ερωτήματα τα οποία θέσαμε απαντήθηκαν από αυτούς που έπρεπε να απαντηθούν, και σε επιστημονικό και σε τεχνικό επίπεδο. Επαναλαμβάνω ότι είναι ένα πολύ δύσκολο και σύνθετο έργο, το οποίο εξελίσσεται ομαλά. Αν υπάρξει μια βαριά χιονόπτωση, αντιλαμβάνεστε ότι θα έρθει πίσω το χρονοδιάγραμμα. Από εκεί και πέρα, ένα μνημείο έχει πάντοτε απρόοπτα, πολύ περισσότερο όταν μιλάμε για μια ιδιαίτερα σύνθετη κατασκευή. Κρατώ την αισιοδοξία μου ότι όλα θα πάνε καλά».

Στη συνέχεια, η Υπουργός επισκέφθηκε την Αρμένικη Εκκλησία Σουρπ Κεβόρκ (Αγίου Γεωργίου) στο Κάστρο του Διδυμοτείχου, όπου την υποδέχθηκε ο Μητροπολίτης Ορθοδόξων Αρμενίων Ελλάδος, Επίσκοπος Σαχάκ Γεμιγιάν. Το μνημείο παρουσιάζει διάφορα προβλήματα, που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, με κυριότερο την ανακεράμωση της στέγης και τη συντήρηση της οροφής του ναού. Το έργο, προϋπολογισμού 100.000 ευρώ, έχει αναλάβει η Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου, με πόρους από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΥΠΠΟ.

Ο Επίσκοπος Σαχάκ Γεμιγιάν δήλωσε: «Είναι μεγάλη τιμή που η Υπουργός επισκέπτεται την εκκλησία μας, η οποία έχει σημαντική ιστορική αξία και για την

αρμενική κοινότητα αλλά και για την πόλη του Διδυμοτείχου. Η παρουσία της ενώνει συμβολικά τις δύο κοινότητες και τον πολιτισμό αυτού του τόπου».

Αυτοψία στο στο υπό αποκατάσταση Τέμενος Βαγιαζήτ

Η Υπουργός Λίνα Μενδώνη ανέφερε: «Είναι γνωστό το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της Κυβέρνησης —και προσωπικά του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη— για τον Έβρο, για το Διδυμότειχο. Πριν από λίγους μήνες, είχαμε τη χαρά να παρουσιάσουμε, εδώ, το ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο, το οποίο εκπόνησε το ΥΠΠΟ σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, για το Δίδυμο Κάστρο. Η πρώτη φάση του έργου, της αποκατάστασης και ανάδειξης ,του Κάστρου βρίσκεται ήδη υπό αξιολόγηση στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης-ΕΣΠΑ 2021–2027. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, το έργο αμέσως δημοπρατείται. Ο Άγιος Γεώργιος των Αρμενίων είναι ένα σημαντικό μνημείο του Κάστρου, το οποίο η Πολιτεία έχει υποχρέωση να προστατεύσει και να αναδείξει. Όπως, έχω πει πολλές φορές, το Υπουργείο Πολιτισμού έχει την υποχρέωση της προστασίας και συντήρησης όλων των μνημείων, όλων των ιστορικών περιόδων. Ήδη, η Εφορεία Αρχαιοτήτων έχει επιληφθεί και προχωρεί στις πρώτες ενέργειες για τη συντήρηση της στέγης του ναού».

Στις αυτοψίες, την Λίνα Μενδώνη συνόδευαν ο Γενικός Γραμματέας Πολιτισμού Γιώργος Διδασκάλου, η Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ολυμπία Βικάτου, ο Προϊστάμενος της ΕΔΕΠΟΛ Γιάννης Μυλωνάς, η Τμηματάρχης Έργων της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων Έφη Χωραφά, η προϊσταμένη της ΕΦΑ Έβρου Δόμνα Τερζοπούλου, καθώς και υπηρεσιακά στελέχη του ΥΠΠΟ. Παρόντες, επίσης, ήταν ο Αντιπεριφερειάρχης Έβρου Βαγγέλης Πουλιλιός, η Αντιπεριφερειάρχης Οικονομικών, Πολιτισμού και Εθελοντισμού Φανή Μπαχαρίδου, και ο Δήμαρχος Διδυμοτείχου Ρωμύλος Χατζηγιάννογλου.

Ελληνική Χειροτεχνία: Η τέχνη της υφαντικής στην παραμεθόριο. Παράδοση και προοπτικές

Η Λίνα Μενδώνη, επισκέφθηκε, στο Σοφικό και το Σουφλί, τις δομές υφαντικής που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στο πλαίσιο του έργου του Υπουργείου Πολιτισμού «Δράσεις προετοιμασίας εφαρμογής Πρότυπης Στρατηγικής Ανασύστασης, Ανάπτυξης και Επαναπροσδιορισμού της Ελληνικής Χειροτεχνίας», το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 (NextGenerationEU).

Η Υπουργός συνομίλησε με τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους των

δομών, είδε, από κοντά, τα έργα τους και ενημερώθηκε για την πορεία των μαθημάτων και των εργαστηρίων. Στη συνέχεια, απηύθυνε χαιρετισμό στις εργασίες της ημερίδας με τίτλο «Η τέχνη της Υφαντικής στην Παραμεθόριο: Παράδοση και Προοπτικές», που πραγματοποιήθηκε στο Σουφλί.

Στην ομιλία της η Λίνα Μενδώνη σημείωσε: «Είναι ιδιαίτερη χαρά για εμένα και τους συνεργάτες μου που βρισκόμαστε σήμερα εδώ, μαζί σας ,στο Σουφλί. Η Θράκη, ο Έβρος, είναι ευλογημένοι τόποι με μοναδική φύση, ιστορία και πολιτισμό. Η παράδοση της Θράκης στη χειροτεχνία είναι τεράστια και απολύτως συνδεδεμένη με την ταυτότητα του τόπου. Από το 2019 στο Υπουργείο Πολιτισμού, θέσαμε στόχο όχι μόνο να διασώσουμε τις παραδοσιακές τέχνες, αλλά να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις, ώστε να αποκτήσουν και πάλι δυναμισμό και προοπτική. Να δημιουργηθεί μια νέα γενιά επαγγελματιών χειροτεχνών, με πιστοποίηση, κατάρτιση, επιχειρηματική υποστήριξη, διεθνή δικτύωση. Η αναβίωση της ελληνικής χειροτεχνίας αποτελεί πολιτική μας στρατηγική προτεραιότητα. Δεν πρόκειται μόνο για την διάσωση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, ένα κεφάλαιο της μακράς παράδοσης μας με ανεκτίμητη αξία. Αφορά, εξ ίσου, και στη μετάβασή της σε ένα σύγχρονο και βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο, το οποίο αρδεύουν οι παραδοσιακές πρακτικές καθιστώντας εφαλτήριο ανάπτυξης, απασχόλησης και αναζωογόνησης της ελληνικής περιφέρειας.

Με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, που ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης εξασφάλισε για τη χώρα μας, μετά την πανδημία, δημιουργήσαμε ένα βιώσιμο πρότυπο ανάπτυξης και επιχειρηματικής ενίσχυσης του τομέα της χειροτεχνίας, με πιλοτική εφαρμογή στην υφαντική, την ξυλοτεχνία και την αγγειοπλαστική, σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Θεσσαλίας, Δυτικής Αττικής και Δυτικής Μακεδονίας και τα αντίστοιχα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό ιδρύθηκαν 19 εκπαιδευτικές δομές ,σε όλη την Ελλάδα. Στη Θράκη, στο Αρδάνιο, το Σοφικό και το Σουφλί, δημιουργήσαμε τρεις δομές υφαντικής, καθώς η τοπική παράδοση στην τέχνη του μεταξιού είναι ιδιαίτερα ισχυρή και μπορεί με την κατάλληλη υποστήριξη να συμβάλει καθοριστικά στην αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής. Ο κλάδος της χειροτεχνίας, άλλοτε πηγή εισοδήματος και απασχόλησης για ολόκληρες περιοχές, είχε εν πολλοίς εγκαταληφθεί. Η μαζική και βιομηχανοποιημένη παραγωγή προϊόντων, που επί αιώνες υλοποιούσαν τα παραδοσιακά εργαστήρια, αποτέλεσε το σκληρότερο πλήγμα, όχι μόνο για την ελληνική χειροτεχνία, αλλά και για την ελληνική βιοτεχνία. Τα δημιουργήματα, της ελληνικής χειροτεχνίας δεν υπηρετούσαν μόνον τους ίδιους χρηστικούς σκοπούς, αλλά και τις μακραίωνες πρακτικές και το μεράκι των Ελλήνων τεχνιτών και τεχνιτριών. Δεν είναι δυνατόν να υποκατασταθούν από προϊόντα που προέρχονται από μια καθετοποιημένη γραμμή παραγωγής, σε κάποια άλλη χώρα. Αυτό γίνεται συνείδηση, όλο και περισσότερο και αυτό επιχειρούμε να διδάξουμε και να ενισχύσουμε, μέσω της πολιτικής μας, για τη χειροτεχνία. Μια πολιτική με πολλαπλασιαστικά οφέλη, καθώς η χειροτεχνία αντλεί υλικά και πρώτες ύλες, από διαφορετικές περιοχές της χώρας, συμμετέχοντας σε μια αλυσίδα παραγωγής προϊόντων και αξιοποίησης υπηρεσιών. Απευθύνεται σε όλους, αλλά πολύ περισσότερο στους σημερινούς και μελλοντικούς επαγγελματίες στις περιφέρειες, εκεί που άκμασε στο παρελθόν. Είναι εκείνοι που βρίσκονται σε άμεση επαφή με την παράδοση του τόπου τους. Θα έλεγα ότι βρίσκονται σε μιαν ιδανική θέση, ώστε να στραφούν και πάλι σε αντίστοιχες δραστηριότητες. Η αναβίωση της χειροτεχνίας είναι άρρηκτα δεμένη με τις τοπικές κοινωνίες που μπορούν να καλλιεργήσουν το έδαφος για την αναγέννησή τους. Η χειροτεχνία, με υψηλής ποιότητας προϊόντα, μπορεί να συλλειτουργήσει αρμονικά με τον τουρισμό. Να απευθυνθεί σε υψηλού εισοδήματος κοινό, που αναζητά την ανόθευτη αυθεντικότητα. Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους πανεπιστημιακούς δασκάλους, τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους για το μεράκι και την αφοσίωσή τους, που αποδεικνύουν ότι η ελληνική χειροτεχνία όχι μόνο έχει μέλλον, αλλά μπορεί να γίνει πυλώνας ανάπτυξης και πολιτιστικής αναγέννησης για τη Θράκη και όλη την Ελλάδα».

Στη διάρκεια της Ημερίδας οι πανεπιστημιακοί παρουσίασαν το Πρόγραμμα Χειροτεχνίας, ενώ οι επαγγελματίες του κλάδου κατέθεσαν τις απόψεις τους και περιέγραψαν τις συνθήκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην πράξη. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στον ρόλο της υφαντικής και των εφαρμοσμένων τεχνών στην τοπική οικονομία, στην εκπαίδευση και στη διαμόρφωση της τοπικής ταυτότητας, καθώς και στις δυνατότητες σύνδεσης της παράδοσης με τη σύγχρονη τεχνολογία για τη δημιουργία ενός βιώσιμου οικοσυστήματος χειροτεχνίας.

Στην ημερίδα παρέστησαν ο Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου κ.κ. Δαμασκηνός, ο Αντιπεριφερειάρχης Έβρου Βαγγέλης Πουλιλιός, η Αντιπεριφερειάρχης Οικονομικών, Πολιτισμού και Εθελοντισμού Φανή Μπαχαρίδου, ο Δήμαρχος Σουφλίου Παναγιώτης Καλακίκος, ο Δήμαρχος Διδυμοτείχου Ρωμύλος Χατζηγιάννογλου, ο Αντιδήμαρχος Αλεξανδρούπολης Δημήτρης Κολγιώνης, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής Παναγιώτης Καλδής, η Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠΠΟ Ολυμπία Βικάτου, πανεπιστημιακοί, εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι των δομών υφαντικής.

ICARUS

Η Λίνα Μενδώνη με τον Δήμαρχο Σουφλίου Παναγιώτη Καλακίκο

Η Υπουργός Πολιτισμού με τον Μητροπολίτη Ορθοδόξων Αρμενίων Ελλάδος, Επίσκοπο Σαχάκ